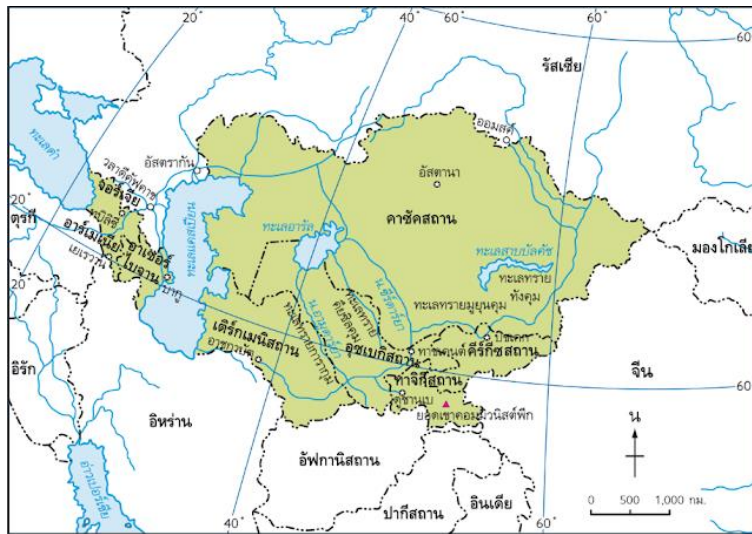

ใบความรู้

เรื่อง ที่ตั้งและภูมิศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียกลาง

ภูมิภาคเอเชียกลางตั้งอยู่ทางตอนเหนือของภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ มีอาณาเขตทางตะวันออกเฉียงเหนือติดกับสหพันธรัฐรัสเซีย ทางตะวันออกเฉียงใต้ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีนทางใต้และทางตะวันตกติดกับภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ อีกทั้งยังเป็นดินแดนที่อยู่ในเส้นทางสายแพรไหม ซึ่งมีความสำคัญทางด้านการค้า การแลกเปลี่ยนอารยธรรมระหว่างโลกตะวันตกกับโลกตะวันออกมาตั้งแต่สมัยโบราณ ประชากรมีทั้งที่เป็นพวกคอเคซอยด์และมองโกลอยด์ ซึ่งมีมากนับเป็น ๑๐๐ ชนเผ่า

เอเชียกลางเป็นดินแดนที่เคยรวมอยู่กับสหภาพโซเวียตที่ปกครองด้วยระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์และใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม แม้ได้รับเอกราชการปกครองตนเองและหันมาใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมแล้วแต่ระบบเก่าที่ฝังรากลึกอยู่ก็เอื้ออำนวยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคนี้เป็นไปอย่างล่าช้า

แผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตของภูมิภาคเอเชียกลาง

ที่มาของภาพ : http://historym2t2v.blogspot.com/2019/01/blog-post_77.html

ที่ตั้ง

เอเชียกลางตั้งอยู่ระหว่าง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้กับรัสเซีย ประกอบด้วยดินแดน ๒ ส่วน โดยมีทะเลสาบแคสเปียนคั่นอยู่ คือ ดินแดนด้านตะวันออกของทะเลสาบแคสเปียน ได้แก่ คาซัคสถาน คีร์กีซ เดิร์กเมนีสถาน ทาจิกิสถาน กับดินแดนทางด้านตะวันตกของทะเลสาบแคสเปียน ได้แก่ จอร์เจีย อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น ๒ เขต

๑. เขตเทือกเขาและที่ราบสูง เทือกเขาทางตะวันออกเป็นแนวภูเขาสูงที่ต่อเนื่องมาจากแนวเทือกเขาในเอเชีย ได้แก่ เทือกเขาเทียนชานและปามีร์ มียอดเขาสูงที่สุดคือ ยอดเขาคอมมิวนิสต์ สูง ๗,๔๙๕ เมตร อยู่ในประเทศ ทาจิกิสถาน ส่วนเทือกเขาทางใต้ ได้แก่ เทือกเขาคอเคซัส ในประเทศ จอร์เจีย อาร์เมเนียและอาเซอร์ไบจาน ส่วนที่ราบสูง เป็นที่ราบสูงเชิงเขาลาดลงสู่ที่ราบและทะเลสาบแคสเปียนทางตะวันตก ได้แก่ ที่ราบสูงทางภาคเหนือและภาคตะวันออกในประเทศคาซัคสถาน อุซเบกิสถาน เดิร์กเมนีสถานและมีทะเลสาบบอลคาซ ซึ่งเป็นทะเลสาบบนที่ราบสูงอยู่ทางตะวันออกของภูมิภาคนี้

๒. เขตที่ราบ ได้แก่ ที่ราบที่อยู่ทางตะวันออกของทะเลสาบแคสเปียน เรียกว่า ที่ราบตูราน ในประเทศ คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน และเติร์กเมนิสถาน ซึ่งเป็นที่ราบต่อเนื่องมาจากที่ราบไซบีเรีย ในเขตที่ราบนี้มีทะเลสาบที่สำคัญคือ ทะเลสาบอูราล ภูมิอากาศ

ส่วนใหญ่มีปริมาณฝนตกน้อยและมีอากาศหนาวเย็น อันเนื่องมาจากเทือกเขาคอเคซัสเป็นเทือกเขาสำคัญอยู่ทางตะวันตกสุดของภูมิภาค

พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของดินแดนเอเชียกลาง ซึ่งแถบนี้เป็นบริเวณที่ทำการเกษตรได้ลำบากและอยู่ห่างไกลจากทะเล ทำให้ถูกตัดขาดจากเส้นทางการค้า เมืองใหญ่ ๆ เกิดขึ้นในบริเวณนี้ น้อย ชาวนอมาติกที่เชี่ยวชาญการขี่ม้าเป็นกลุ่มชนหลักในทุ่งหญ้าสเตป ในบริเวณนี้ความสัมพันธ์ระหว่างชาวนอมาติกและกลุ่มชนอื่นๆ ในเอเชียกลางเต็มไปด้วยความขัดแย้ง ทักษะในการขี่ม้าของพวกเขาทำให้กลายเป็นนักรบที่มีประสิทธิภาพกลุ่มหนึ่งของโลก ผู้นำเผ่าจะเป็นผู้จัดการนำเผ่าย่อย ๆ มารวมกันเป็นกองทัพ ตัวอย่างของกลุ่มชนเหล่านี้ เช่น ชาวฮั่นที่เข้ารุกรานยุโรป ชาวเติร์กที่อพยพเข้าสู่ทรานโซเซียนา ชาวหู่และหู่ที่โจมตีจีน และชาวมองโกลที่มีอิทธิพลในเอเชียและยุโรป

ความโดดเด่นของชาวนอมาติกสิ้นสุดลงในพุทธศตวรรษที่ ๒๑ เมื่ออารุสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทในสงคราม จักรวรรดิรัสเซียราชวงศ์หมิงของจีน และมหาอำนาจอื่นเข้าครอบครองเอเชียกลางทั้งหมดในพุทธศตวรรษที่ ๒๔ หลังการปฏิวัติรัสเซีย พ.ศ. ๒๔๖๐ รัสเซียเข้าครอบครองเอเชียกลางเอบทั้งหมด เหลือแต่มองโกเลียและอัฟกานิสถานที่เป็นรัฐเอกราช แต่มองโกเลียก็เป็นรัฐบริวารรัฐหนึ่งของโซเวียต และโซเวียตพยายามเข้าครอบงำอัฟกานิสถานแต่ไม่สำเร็จ ส่วนที่ถูกโหวเวียตยึดครองได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกกดขี่ เมื่อ โซเวียตสลายตัวไปเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ รัฐของโซเวียตในเอเชียกลาง ๕ รัฐได้เป็นรัฐเอกราช

ภาพลักษณะภูมิประเทศภูมิภาคเอเชียกลาง
ที่มาของภาพ : <https://bit.ly/31S8xeG>

